

Plesna scena.hr

suvremeni ples, performans, intermedijalna izvedba
suvremeni ples, performans, intermedijalne izvedbe,
fizičko kazalište, novi cirkus, eksperimentalne izvedbene prakse

naslovna

hrvatska
eseji
gostovanja
festivali

intervjui

knjige
časopisi
portreti
snimke

o nama
impressum
kontakt
potpora

kulisa.eu

traži

JASNA LAYES VINOVRŠKI – MIGRACIJA I SUSTAVI KONTROLE

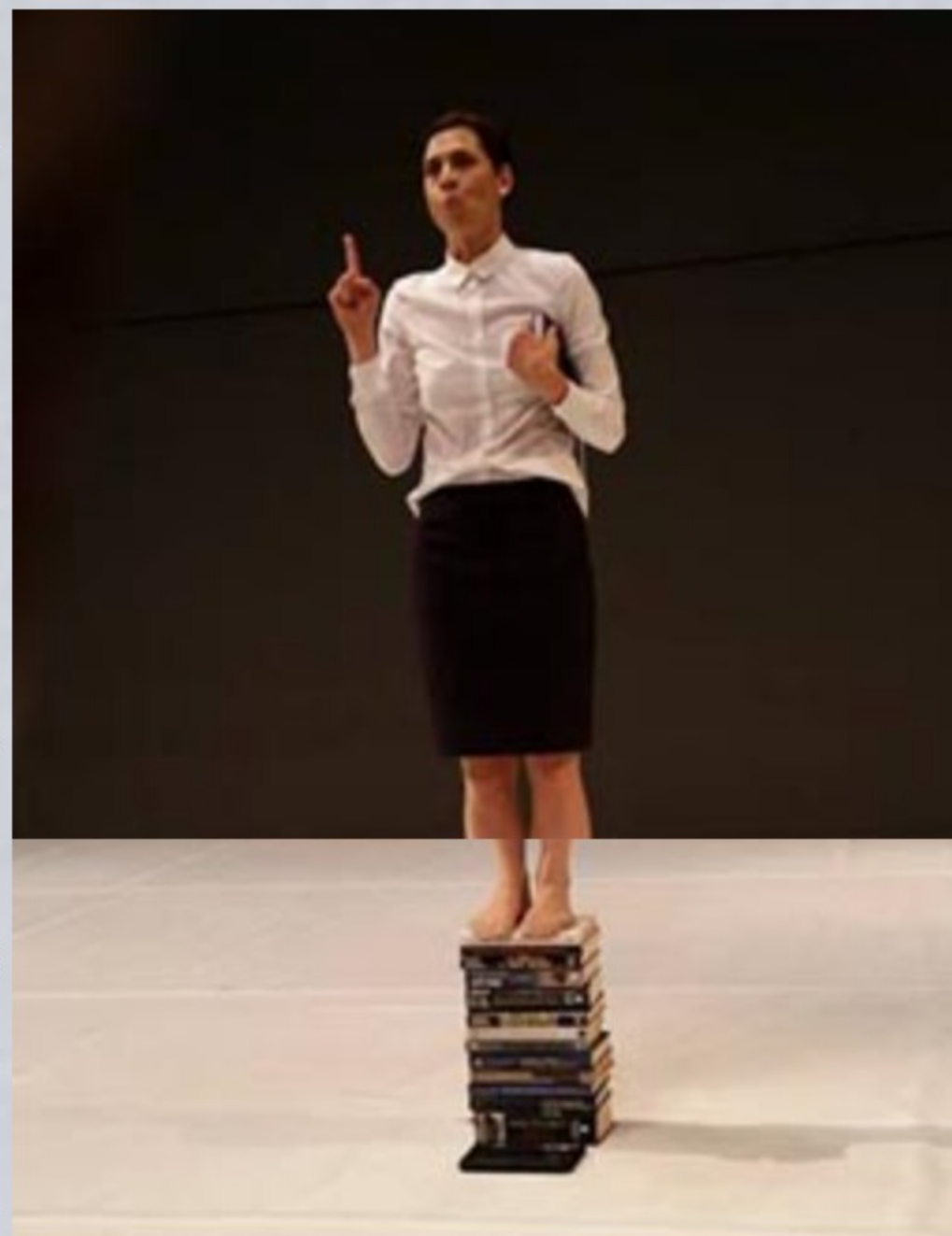
Što su to migracijska tijela? (4)

Za razliku od Alessandra Sciarronija koji je promišljao migraciju kao kretanje, hrvatsku umjetnicu Jasnu Layes Vinovrški u predstavi *Staying Alive* zanimalo je pitanje selidbe te kako sustavi kontrole uvjetuju migracijska kretanja. „Htjela sam se fokusirati na pravila i zakone. Zanimao me proces njihova donošenja te kako migracije utječu na ekonomski, kulturni i socijalni razvoj pojedinih zemalja. Sustavi kontrole isti su u svakoj zemlji, bez obzira na to koliko se one po svemu drugome razlikuju. U mnogim zemljama pravni sustavi su podložni manipulaciji i korupciji, mnogo toga se obavlja 'ispod stola'. Zato sam odlučila odjenuti kostim pravnice, to jest osobe koja ima sve pod kontrolom i koja predstavlja zakon. Htjela sam publici približiti procese pravosuđa i zakonodavstva.

Na kraju predstave stojim na nestabilnoj hrpi knjiga, u svakom trenutku mogu pasti i borim se održati ravnotežu. To je prava situacija u kojoj je prisutna prezentnost, dok istovremeno igram reprezentaciju. Upravo pitanja prezentnosti i reprezentacije me u plesnom izrazu najviše i zanimaju. Zato sam odlučila spojiti fizički napor koji je u trenutku izvedbe stvaran i koji publika zajedno sa mnom proživljava, s tekstom koji je napisan u reprezentativne svrhe. Na engleskom, njemačkom, francuskom i hrvatskom izgovaram pojmove kao što su *nacija, migracija, reprezentacija, služba* u svakodnevnom životu.

Živim između Berlina i Zagreba, većinom u Berlinu. Kad se probudim, s kćeri razgovaram na hrvatskom, a sa suprugom na francuskom, kad izađem na ulicu okružena sam njemačkim jezikom, a kad dođem na probe razgovaramo na engleskom. Svaki dan govorim četiri jezika i to je također pitanje migracije. Na početku projekta dosta sam se bavila jezikom. Jezik je velika barijera, ali i ulaznica za razumijevanje neke kulture i društva. Jezik je vrlo važan u migracijskim procesima – zato je on neizostavni dio moje predstave. Lik pravnice izgovara navedene riječi kao da ih tek uči. Kad dolazimo u neku stranu zemlju, osjećamo se poput djeteta jer nemamo znanje jezika koje nam omogućava da se integriramo i asimiliramo. Zato moja pravica ima podučavateljski ton, a zapravo je cijelo vrijeme u nesigurnosti. Zanimalo me kako mogu povezati te dvije stvari i kako mogu proizvesti stanje nesigurnosti. Walter Benjamin govori da je izvanredno stanje svako stanje u kojemu nemamo kontrolu, a takva stanja više nisu izuzetak. Postala su pravilo. Nesigurna stanja proizvode se s namjerom stvaranja ekonomskih dobitaka. Zanimalo me kako to mogu postići u izvedbenom obliku.“

Manuel Roque – migracija kao poimanje vidljivosti

U izvedbi *Dark Matter* kanadskog plesača i koreografa Manuela Roquea gledatelji su migraciju mogli fizički osjetiti. U zamračenoj dvorani publika je sjedila na plesnom podu, a izvođač se kretao između gledatelja. U bliskoj prisutnosti s izvođačem, mogao se čuti njegov dah i osjetiti njegovo tijelo. No, vizualnim podražajima ono je bilo ponudeno tek u obrisima jer ga je osvjetljavala jedino svjetlost sa zaslona na mobitelu. S obzirom da s Manuelom Roqueom nisam uspjela razgovarati, citirat ću njegova razmišljanja o migracijama objavljena u programskoj knjizi 32. tjedna suvremenog plesa:

„U studenom 2014., u Vancouveru, susreli smo se s aktivisticom i novinarkom Harshom Walia koja je specijalizirana za područje socijalne pravde. Uputila nas je u detalje kanadske politike u odnosu na migracije. Nakon ovog susreta zainteresirao sam se za pobježe poimanje vidljivog-nevidljivog. Tako sam i stvorio ovaj uradak, a u procesu sam ispostavio sljedeća pitanja: Moram li biti vidljiv da bi me se čulo? Znači li biti vidljiv ujedno i biti subverzivan? Koje su to moći koje pridajemo nevidljivom? Za mene su ova pitanja podjednako bitna kako na osobnoj razini, tako i za socijalni, politički i umjetnički kontekst.“

Povratak u početnu točku

Projekt *Migrant Bodies* završio je početkom srpnja tamo gdje je prije dvije godine počeo – u talijanskom gradu Bassano del Grappa, gdje se održala međunarodna konferencija na temu migracija. U tom partnerskom projektu sudjelovali su Comune di Bassano del Grappa iz Italije, La Briqueterie – Centre de développement chorégraphique du Val de Marne iz Francuske, Circuit-Est centre chorégraphique iz Quebeca, The Dance Centre iz Britanske Kolumbije te Hrvatski institut za pokret i ples. Migracijskim se temama naši plesni umjetnici vrlo rijetko bave, no voditeljica HIPP-a Mirna Žagar misli da val tih tema tek dolazi. „Ta je tema za nas vrlo važna, makar je mnogi ne prepoznaju. Mi smo zemlja emigranata, a kao dio Europske unije Hrvatska sudjeluje u rješavanju problema oko smještaja imigranata. Zato mislim da je to vrlo aktualno i bit će sve aktualnije.“

© Katarina Kolega, PLESNASCENA.hr, 21. listopada 2015.